

การวิจัยกรณีศึกษา จากจุดเริ่มต้น ถึงจุดสุดท้าย

Case Study Research: Start to Finish

Q180
ป384ก
2567
ฉ.1

การวิจัยกรณีศึกษา: จากจุดเริ่มต้น

๙๐563๐3

ทองสมุต วพบ.สุรินทร์

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญเนื้อหา

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

ตอนที่ 1 โลกทัศน์เกี่ยวกับความรู้ความจริง	1
บทที่ 1 พัฒนาการของการแสวงหาความรู้	3
1.1 ความรู้ คืออะไร และความรู้มีกี่ระดับ	4
1.1.1 ความรู้ คืออะไร	4
1.1.2 ความรู้มีกี่ระดับ	6
1.2 ความจริง คืออะไร และความจริงมีกี่ระดับ	11
1.2.1 ความจริง คืออะไร	11
1.2.2 ความจริง มีกี่ระดับ	12
1.3 บ่อเกิดของความรู้และประเภทของความรู้	16
1.3.1 บ่อเกิดของความรู้	16
1.3.2 ประเภทของความรู้	18
1.3.3 ทฤษฎีแห่งความรู้	18
1.4 วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์	20
1.4.1 ยุคโบราณ	21
1.4.2 ยุคอาริสโตเติล (Aristotle)	22
1.4.3 ยุคฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon)	23
1.4.4 ยุคปัจจุบัน	24
1.5 วิธีการศึกษาของศาสตร์ต่าง ๆ	26
1.5.1 วิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์	26
1.5.2 วิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์	27
1.5.3 วิธีการศึกษาทางมนุษยศาสตร์	27

1.6	การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์กับการวิจัย บทสรุป	28 33
บทที่ 2	กระบวนทัศน์วิธีการแสวงหาความรู้	35
2.1	นิยามและความหมายของกระบวนทัศน์	35
2.2	กระบวนทัศน์ปฏิฐานนิยมและหลังปฏิฐานนิยม	36
2.2.1	กระบวนทัศน์ปฏิฐานนิยม (Positivism)	36
2.2.2	กระบวนทัศน์หลังปฏิฐานนิยม (Post-Positivism)	39
2.3	ความแตกต่างระหว่างปฏิฐานนิยมและปรากฏการณ์นิยม บทสรุป	42 46
ตอนที่ 2	พื้นฐานเพื่อความเข้าใจการวิจัยกรณีศึกษา	49
บทที่ 3	การสืบเสาะหาความรู้ด้วยวิธีการวิจัย	51
3.1	ความมุ่งมั่นในการวิจัย	52
3.2	การกำหนดกรอบงาน	53
3.2.1	การสรุปอ้างอิง	53
3.2.2	ระดับของการทดลอง	53
3.2.3	การวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยประยุกต์	54
3.2.4	งานวิจัยเชิงปริมาณหรือการวิจัยเชิงคุณภาพ บทสรุป	55 55
บทที่ 4	การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ	59
4.1	การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา	61
4.2	การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา	63
4.3	การวิจัยเชิงคุณภาพทฤษฎีฐานราก	64
4.4	การศึกษาแนวเรื่องเล่า	65
4.5	กรณีศึกษา	66
4.6	ตัวอย่างจากการปฏิบัติ บทสรุป	66 68
ตอนที่ 3	ขั้นตอนของการทำวิจัยกรณีศึกษา	71
บทที่ 5	การตั้งต้นสู่การวิจัยกรณีศึกษา	73
5.1	ลักษณะสำคัญของการวิจัยกรณีศึกษา	74

5.2	กรอบประเด็นหัวข้อการวิจัยกรณีศึกษา	76
5.2.1	บุคคล (Individual)	76
5.2.2	เหตุการณ์ (Event)	79
5.2.3	สถานการณ์ (Situations)	80
5.2.4	โปรแกรม (Programs)	84
5.2.5	กิจกรรม (Activities)	87
5.3	การเก็บรวบรวมข้อมูลและกระบวนการวิจัยกรณีศึกษา	90
	บทสรุป	93
บทที่ 6	การทบทวนวรรณกรรม	95
6.1	ความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม	96
6.2	รูปแบบการทบทวนวรรณกรรม	98
6.3	ประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรม	98
6.4	วิธีการทบทวนวรรณกรรม	100
6.5	โครงสร้างของการเขียนงานทบทวนวรรณกรรมที่ดี	104
6.6	ตัวอย่างจากการปฏิบัติ	104
	ตัวอย่างที่ 1	105
	ตัวอย่างที่ 2	106
	บทสรุป	106
บทที่ 7	การเลือกการออกแบบการวิจัยกรณีศึกษา	109
7.1	การออกแบบวิจัยกรณีศึกษาตามสาขาวิชา	109
7.1.1	กรณีศึกษาชาติพันธุ์วรรณา	109
7.1.2	กรณีศึกษาเชิงประวัติศาสตร์	110
7.1.3	กรณีศึกษาทางจิตวิทยา	110
7.1.4	กรณีศึกษาทางสังคมวิทยา	110
7.2	การออกแบบวิจัยกรณีศึกษาจำแนกตามลักษณะ	111
7.2.1	การวิจัยกรณีศึกษาเพื่อการศึกษาเนื้อแท้ (intrinsic)	111
7.2.2	การวิจัยกรณีศึกษาแบบใช้เป็นเครื่องมือ (instrumental)	111
7.2.3	การวิจัยกรณีศึกษาแบบรวบรวมหลายกรณี (collective)	111
7.3	การออกแบบวิจัยกรณีศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์	112
7.3.1	ออกแบบการวิจัยกรณีศึกษาเชิงสำรวจ	112

7.3.2	การออกแบบวิจัยกรณีศึกษาเชิงอธิบาย	112
7.3.3	การออกแบบวิจัยกรณีศึกษาเชิงพรรณนา	112
7.4	ความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบและวิธีการ	113
7.5	ตัวอย่างจากการปฏิบัติการวิจัย	115
7.5.1	กรณีศึกษาแบบศึกษาเนื้อแท้ (Intrinsic)	115
7.5.2	กรณีศึกษาแบบใช้เป็นเครื่องมือ (Instrumental)	115
7.5.3	กรณีศึกษาแบบรวบรวมหลายกรณี (Collective)	116
7.5.4	กรณีศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic)	116
7.5.5	กรณีศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ (Historical)	117
7.5.6	กรณีศึกษาเชิงจิตวิทยา (Psychological)	118
7.5.7	กรณีศึกษาเชิงสังคมวิทยา (Sociological)	119
	บทสรุป	119
บทที่ 8	การทำงานภาคสนาม	121
8.1	การเลือกสนาม	121
8.2	การแนะนำตัว	122
8.3	การเลือกผู้ให้ข้อมูล	122
8.4	การสร้างสัมพันธ์ภาพ	126
8.5	การเริ่มเก็บข้อมูล	126
	บทสรุป	127
บทที่ 9	การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม	129
9.1	การสัมภาษณ์	129
9.1.1	ประเภทของการสัมภาษณ์	130
9.1.2	แนวปฏิบัติในการสัมภาษณ์	133
9.1.3	ขั้นตอนการสัมภาษณ์	140
9.1.4	การดำเนินการสัมภาษณ์	142
	ตัวอย่างจากการปฏิบัติ	144
9.2	การจัดสนทนากลุ่ม	145
9.2.1	ความหมายของการสนทนากลุ่ม	146
9.2.2	องค์ประกอบในการจัดสนทนากลุ่ม	146
9.2.3	ขั้นตอนในการจัดสนทนากลุ่ม	148

9.2.4	ความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของการจัดสนทนากลุ่ม	148
	บทสรุป	149
บทที่ 10	การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต	151
10.1	ความหมายของการสังเกต	151
10.2	ประเภทของการสังเกต	151
10.2.1	การสังเกตโดยกลุ่มเป้าหมายรู้ตัวและไม่รู้ตัว	152
10.2.2	การสังเกตแบบมีระบบและไม่มีระบบ	152
10.2.3	การสังเกตทางตรงและทางอ้อม	152
10.2.4	การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม	153
10.3	แนวปฏิบัติในการดำเนินการสังเกต	154
10.4	การพัฒนาคู่มือแนวทางการสังเกต	155
10.4.1	การบันทึกการสังเกต	156
10.4.2	ตัวอย่างข้อแนะนำการเขียนบันทึกและตั้งคำถามการสังเกต	157
บทที่ 11	การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร	161
11.1	ลักษณะและประเภทของเอกสาร	161
11.1.1	เอกสารทางอินเทอร์เน็ต	161
11.1.2	เอกสารส่วนตัวและบันทึกที่เผยแพร่สาธารณะ	162
11.1.3	หลักฐานทางกายภาพ	162
11.1.4	เครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่นักวิจัยสร้างขึ้น	162
11.2	ความถูกต้องของเอกสาร	163
11.3	คำถามที่ต้องตอบเมื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร	163
11.4	ตัวอย่างจากการปฏิบัติ	164
ตัวอย่างที่ 1		164
ตัวอย่างที่ 2		165
	บทสรุป	166
บทที่ 12	การจัดการข้อมูล	169
12.1	การบันทึกข้อมูลที่ครบถ้วน	169
12.2	การจัดการเพิ่มข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	170
12.2.1	แนวทางการจัดการข้อมูล	171
12.2.2	การตรวจสอบการคิดเชิงระบบเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย	173

12.2.3 การสังเคราะห์ข้อค้นพบ	175
12.3 การตรวจสอบข้อมูล	175
บทสรุป	177
บทที่ 13 การวิเคราะห์ข้อมูล	181
13.1 หลักการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยกรณีศึกษา	181
13.2 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	183
13.2.1 อ่านข้อมูลดิบให้ถ่องแท้และจับประเด็น	183
13.2.2 ลดทอนข้อมูล	184
13.2.3 กำหนดรหัสของประเด็นที่ค้นพบ	184
13.2.4 จัดกลุ่มข้อมูล	184
13.2.5 เชื่อมโยงแนวคิดให้เป็นพรรณนา	187
13.2.6 ขยายความปรากฏการณ์	187
13.2.7 หาความหมาย : คำอธิบาย	188
13.2.8 หาข้อสรุป	190
บทสรุป	190
บทที่ 14 การรายงานผลการค้นพบ	193
14.1 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานกรณีศึกษา	193
14.2 การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ	194
บทสรุป	197
บทที่ 15 การยืนยันข้อค้นพบของกรณีศึกษา	199
15.1 กลวิธีการยืนยันข้อค้นพบ	199
15.2 ตัวอย่างการยืนยันข้อค้นพบ	200
ตัวอย่างที่ 1	200
ตัวอย่างที่ 2	200
ตัวอย่างที่ 3	201
บทสรุป	203

ตอนที่ 4	รวมทั้งหมดเข้าด้วยกัน	207
บทที่ 16	การเตรียมโครงร่างการวิจัยกรณีศึกษา	209
16.1	องค์ประกอบของโครงร่างการวิจัย	209
16.1.1	บทนำ (Introduction)	209
16.1.2	การทบทวนวรรณกรรม (Review of Literature)	210
16.1.3	วิธีการวิจัย (Research Method)	210
16.1.4	สิ่งสนับสนุน (Supporting Materials)	211
16.2	คำถามที่ถามบ่อยเกี่ยวกับโครงร่างวิจัย	211
16.2.1	บทนำ (Introduction)	211
16.2.2	การทบทวนวรรณกรรม (Review of Literature)	213
16.2.3	วิธีการวิจัย	214
16.3	ขั้นตอนการทำวิจัยกรณีศึกษา	215
	บทสรุป	217
บทที่ 17	การเผยแพร่งานวิจัยกรณีศึกษา	219
17.1	บทนำ (Introduction)	220
17.2	วิธีการวิจัย (Research Method)	220
17.3	ผลการวิจัย (Results)	221
17.4	การอภิปราย (Discussion)	222
	บทสรุป	222
บทส่งท้าย		225
	แหล่งอ้างอิง (Resources)	225
	องค์กร (Organizations)	225
	เว็บไซต์ (Websites)	226
	วารสาร (Journals)	226
ภาคผนวก		227
บรรณานุกรม		259
บรรณนิทัศน์		278
ดัชนี		285